

BLASKÓ BÉLA

A bűnügyi tudományok intézetté válása a rendészettudományi karon¹

A Nemzeti Közsolgálati Egyetem Rendészettudományi Kar jogelődje, a Rendőrtishti Főiskola működésének negyven éve alatt, hazánk egyetlen rendészeti felsőoktatási intézményeként kivívta méltó helyét, a honi felsőoktatás szerves részévé vált. A főiskolán működő büntetőjogi és kriminológiai tanszék oktató kollektívájának tagjaként, illetve 2000-től a tanszék vezetőjeként részese lehettem annak az oktatómunkával és tudományos kutatással leírható folyamatnak, amelynek eredményeként a tanszék kollektívájának tevékenysége már elismerést váltott ki a honi jogi karok oktatói között is.

A 2011. évi CXXXII. törvény 2012. január 1-jével életre hívta a Nemzeti Közsolgálati Egyetemet. Már az első hónapokban döntés született arról, hogy a Rendőrtishti Főiskola büntetőjogi és kriminológiai tanszékének „talaján” létrehozzák a Bűnügyi Tudományok Intézetét. Az intézetvezetői pályázat kiírására 2012 júliusában került sor, és még ebben a hónapban döntött a kar tanácsa az intézet létrehozásáról. Az intézet négy tanszékéből hármat (a büntetőjogi, a büntetőeljárás-jogi és a kriminológiai) a főiskola már említett tanszékének szakterületenkénti szétválasztásával alakítottak ki. Negyediként – a korábbi oktatási kínálatban addig nem szereplő új szervezeti egységként – a közigazgatási büntetőjogi tanszék (amely 2016 júliusától átszervezés folytán elkerült a Bűnügyi Tudományok Intézetéből) létrehozására került sor. A személyi feltételek – alapvetően – annyiban voltak adottak, amennyiben ezt a főiskola említett tanszékének oktatói állománya lehetővé tette.

Érdemes a napjainkban meglévő személyi feltételekkel való összevetés okán említést tenni arról, hogy az intézet a megalakulásakor egy habilitált (az intézetet és egyúttal a büntetőjogi tanszéket vezető) professzorral, a másik három tanszéket vezető három egyetemi docenssel, illetve beosztott oktatóként: egy habilitált professzorral, egy főiskolai tanárral, egy egyetemi docenssel, egy adjunktussal, hat tanársegéddel és egy főiskolai docenssel kezdte meg működését. Tudományos fokozata hét oktatónak volt.

---

¹ Prof. Dr. habil. Blaskó Béla nyugalmazott rendőr vezérőrnagy, 2012 és 2015 között a Bűnügyi Tudományok Intézet alapító vezetője, egyúttal az intézet büntetőjogi tanszékének vezetője és a kar oktatási dékán-helyettese. Jelenleg a büntetőjogi tanszék egyetemi tanára.

Kissé előrelépve az időben megállapítható, hogy napjainkban az oktatók munkaköri besorolásában történt változások mellett, jelentős mértékben növekedett a tudományos fokozattal bírók aránya.

Az intézet valamennyi vezető beosztású oktatója habilitált professzor. A büntetőeljárás-jogi tanszék valamennyi oktatója PhD-fokozatos. A büntetőjogi tanszék két minősített oktatója mellett a még nem fokozatos két oktatója disszertációja tervezetét készíti, és munkahelyi (műhely-) vita előtt állnak. A kriminológiai tanszék nem minősített tanársegédei közül egynek a munkahelyi vitája eredményesen lezajlott. Prognosztizálható, hogy 2019–2020-ra az intézet valamennyi munkatársa tudományos fokozatú oktató-kutató lesz. Az iméntiek – összevetve a kar más intézeteivel, illetve tanszékeivel – „dobogós” helyet biztosítanak az intézetnek, nemcsak kari, hanem összegyetemi összehasonlításban is.

A felsőoktatás oktatói-kutatói munkakörökben foglalkoztatottak tevékenységének figyelemmel kísérésére, munkájuk minősége mérésére több – kipróbált és elfogadott – standard létezik. Ezek egy része a Magyar Tudományos Művek Tárában, illetve a doktori.hu-n nyilvánosságra hozott statisztikai adatsorokból is megismerhető. Azonban van egy – nem elhanyagolható – fokmérője is egy oktató-kutató „piaci” értékének. Nevezetesen az, hogy mennyire „kelendő” a szakmájában, az adott tudományszakban való elismertsége okán, és anyaintézményén kívül hol jelenhet meg, mely felsőoktatási intézményekbe keresik, hívják. Az intézmény vezetői és minősített oktatói országos és nemzetközi szinten is keresett oktatók-kutatók, kiemelkedő reputációval bírnak e vonatkozásban. Így például az intézet és egyben a kriminológiai tanszék vezetője az OKRI osztályvezetője is, a Szegedi Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar büntetőeljárás-jogi stúdiumának felelős vezetője, a büntetőjogi tanszék vezetője az ELTE Állam- és Jogtudományi Kar oktatója is, és a sor még folytatható lenne.²

Amellett, hogy az intézet oktatói máshol is ellátnak oktatói-kutatói feladatokat, meg kell említeni, hogy más felsőoktatási intézmények oktatói-kutatói, tudományos műhelyek munkatársai, valamint a jogalkalmazás területén kiemelkedő tapasztalattal felvértezett szakemberek pedig – óraadóként – rendszeresen részt vesznek az intézeti feladatok ellátásában.

---

² Engedtessék meg e sorok írójának, hogy szerénytelen megjegyzést tegyen saját személyével kapcsolatban. Korábban főiskolai és kari feladatainak ellátása mellett tíz évig a Debreceni Egyetem büntetőjogi és kriminológiai tanszékét is vezette, jelenleg e tanszéknek is oktatója, továbbá több éven keresztül az ELTE ÁJK, a Széchenyi István Egyetem ÁJK, a Károli Gáspár Egyetem ÁJK és a Szent István Egyetem HEM karának oktatója is volt.

Természetesen magam sem gondolom azt, hogy egy egyetemi kar „tudományok intézete” elnevezéssel bíró oktatási szervezeti egységének minősége kizárólag csak az említett (bár kétségkívül meghatározó) – személyi összetételre vonatkozó – ismérvekkel írható le. A következőkben, a tanszékek jellemzésénél szólok majd tudományművelő, kutató tevékenységükről. Itt – mivel magát az intézetet mint egészet érinti – csupán arra utalok, hogy 2016-ban – vezetésem mellett – az intézet kollektívája, illetve „külsős” kutatók részvételével megalakult a Bűnügyi Tudományok Kiemelt Kutatóműhely. Kutatóműhelyünk a KÖFOP 2.1.2- VEKOP-15 *A jó kormányzást megalapozó közszolgáltatásfejlesztés* című projekt keretében, nem kis többletterhet vállalva, jelentős mértékű kutatómunkát folytat az intézet kompetenciájába tartozó szakterületeken kiemelkedő érdeklődésre számot tartó témakörökben. A kutatóműhely 2018. áprilisban rendezte meg *Az áldozattá válás kezelésének és megelőzésének nemzetközi tapasztalatai* című nemzetközi konferenciát. E fórum lehetőséget teremtett arra, hogy az intézet tanszékeinek munkatársai bemutassák kutatási eredményeiket. Ezen felül több országból érkező neves előadók prezentálhatták büntető anyagi jogi, büntetőeljárás-jogi, valamint kriminológiai kutatásaikat, megegyezve a közös együttműködésben (kutatásban és oktatásban) az egyetem, illetve az intézet kutatóival.

Kiemelt fontossággal bír a tudományos diákköri tevékenység (TDK) az intézeti tanszékek oktatói-kutatói részéről megnyilvánuló támogatása. A tanszékek részt vesznek az intézet által működtetett TDK-munkában, a programok szervezésében és lebonyolításában. Az elmúlt években is eredményesen készítették fel az intézet oktatói a hallgatókat az intézményi TDK-ra. Az intézeti TDK hallgatói a kari TDK-konferencián évente két alkalommal, több szekcióban is indulnak versenydolgozataikkal. A kétévenkénti országos megméretésen az OTDK Állam- és Jogtudományi Szekciójában, valamint a Had- és Rendészettudományi Szekcióban egyaránt helytállnak hallgatóink, nem egy esetben első helyezést elérő dolgozataikkal. Idetartozik annak megemlézése, hogy az intézet jogi tanszékei minden tanévben két alkalommal a TDK keretében a rendészettudományi kar nappali munkarendes hallgatók számára – kiemelkedő népszerűségnek örvendő – büntetőjogi háziversenyt rendeznek.

Az intézet létrehozásakor az egyetem szenátusa által elfogadott intézményfejlesztési stratégiát figyelembe véve szükséges és sürgető feladatként jelentkezett a jogelőd intézményben folytatott (de már az intézet kompetenciájába eső és az egyetemen folyó) képzések ismeretanyagának áttekintése – a lehetőségekhez mérten –, egyetemi szinten történő egységesítése, egyben korszerűsítése. Ez a munka magával vonta az oktatási és működési szerkezet

átalakítását. Az oktatás szerkezetének átalakítása az egyetem munkaprogramjában szereplő úgynevezett klaszterrendszer kialakításával valósult meg. Ennek lényege az, hogy egy adott ismeretanyag oktatására az egyetem egészén alapvetően hasonló tartalommal kerüljön sor. Már a Bűnügyi Tudományok Intézetének létrehozásakor (ekkor az egyetem még csak három karból állt) sem jelentett egyszerű feladatot annak összehangolása, hogy egy adott tantárgy – esetünkben a büntetőjog, büntetőeljárás-jog, kriminológia – oktatása minden karon (amennyiben ott tantárgyi programként megjelenik) egységes szempont-, illetve követelményrendszer szerint történjen. Leegyszerűsítve: elvi alapállás az, hogy nincs hadtudományi kari, közigazgatás-tudományi kari, vagy rendészettudomány kari büntetőjog, illetve büntetőjogi stb. ismeretek. Eme alapállás szem előtt tartásával az előbbiek mégsem jelenthettek egyfajta merev, „sablon” szerinti gondolkodást. Természetesen megoldást kellett találni arra, hogy az előbbi elgondolás nem jelenhet meg tisztán minden karon, hiszen a megrendelők által képviselt szakmai sajátosságokat is kezelni kell, törekedve egyúttal olyan rendszer kialakítására, amely lehetővé teszi a párhuzamosságok elkerülését, az intézet oktatóinak arányos megterhelését, figyelembe véve a karok közötti át-oktatást is. Ennek a gyakorlatban is jól működő rendszerré válása esetén mondható csak ki, hogy az egyetemen az integráció valójában funkcionálisan is megvalósult.

A büntetőjogi tanszék

A tanszék helye és szerepe a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen

Az anyagi büntetőjog a bűnügyi tudományok rendszerében meghatározó jellegű, kiemelkedő jelentőségű jogág. Készség szintű ismerete szükséges a bűnözéssel foglalkozó többi tudományág (tantárgy) megértéséhez és az ezek el-sajátításához is szükséges elméleti és jogi alapok megszerzéséhez.

Az egyetemi alapképzésben (BA) a büntetőjog-oktatás során elérendő cél, hogy a hallgatók olyan elméleti felkészültséget és tételes jogi ismereteket szerezzenek, amelyek birtokában – kiegészítve ezeket a gyakorlati tapasztalatokkal – alkalmassá válnak speciális jogalkalmazói feladatok ellátására, a törvényesség érvényre juttatására, valamint az időközben módosuló büntető jogszabályok megfelelő értelmezésére és alkalmazására.

A büntetőjog oktatásával – az egyetem érintett karain – összefüggő követelmények kialakítása során figyelembe veszik a megrendelők által képviselt szakmai sajátosságokat. A rendészettudományi kar bűnügyi igazgatási és rendészeti

igazgatási alapszakjain, nappali és levelező munkarendben tanuló hallgatók számára egységes követelmények meghatározására került sor. A tantárgyi követelmények meghatározásánál figyelembe kellett venni, hogy az egyetemet elvégző (jellemzően rendészettudományi karon oklevelet szerző) hallgatók többsége napi munkakapcsolatba kerül a jogász hivatásrendek (például védő, ügyész) tagjaival, és szakmailag egyenrangú félként kell helyállniuk.

Az oktatási tevékenységről

A büntetőjog oktatása öt féléven keresztül tart, amelynek során két félévben a büntetőjog általános része, további két félévben a különös része az oktatás tárgya. Négy félév kollokviummal záródik. A kollokviumra bocsátás feltétele minden munkarendben tanuló hallgatók esetén az eredményes zárthelyi dolgozat megírása. A büntetőjog – a későbbiekben említett három szakirány kivételével – záróvizsga-köteles tantárgy. A 2017–2018-as tanévtől kezdve a felmenő rendszerű négyéves képzésben a bűnüldözési és rendészeti alapszakon a büntetőjog oktatása további tantárgyakkal bővült, így lehetőség nyílik az általános, illetve a különös részi elméleti képzés tananyagának szintetizálására, jogesetmegoldásra, gyakorlati ismeretek szerzésére, bírósági tárgyalások látogatására.

Tekintettel arra, hogy a büntetőjog a BA-képzésben a szakmai törzsanyag részét képezve záróvizsgatantárgy, ezért az oktatás ötödik félévében záróvizsga-bevezető előadásokra és jogesetmegoldó gyakorlatokra kerül sor.

Az ismertetett képzési forma alól csupán a rendészeti igazgatási alapszak szakirányai közül a vámigazgatási, a büntetés-végrehajtási és a biztonsági szakirányok jelentenek kivételt. Ezek esetén a tanszék büntetőjogi ismeretek tantárgy elnevezéssel két félévben adja át a büntetőjogi ismeretanyag célirányos szakmai szempontok alapulvételével arányosan „csökkentett” részét.

Az egyetemi mesterképzésben (MA) a rendészeti vezető, valamint a kriminalisztika szakokon, továbbá az egyetem nemzetközi és európai tanulmányok karán a nemzetközi bűnügyi együttműködés jogi alapjai elnevezésű tantárgyat oktatja a tanszék. A stúdium keretében a hallgatók a nemzetközi büntetőjoggal, a nemzetközi bűnügyi együttműködés intézményeivel, az Európai Unió büntetőpolitikájával ismerkedhetnek meg. Emellett a kriminalisztika MA-szakon a büntetőjogi előképzettséggel nem bíró polgári szakirányos hallgatók részére büntetőjogi ismeretek tantárgy keretében nyújtunk alapozó ismereteket.

Ez év őszén kezdte meg a tanszék felmenő rendszerben az egyetem államtudományi és közigazgatási kara által gondozott – osztatlan – államtudományi doktori képzésében a büntetőjog oktatását.

Az egyetemi képzésben kiemelkedő jelentőséggel bír, hogy a hallgatók – szabad elhatározásuk szerint – úgynevezett szabadon választott tantárgyak közül vehessenek fel kurzusokat. A tanszék oktatói széles választékot nyújtanak e tárgyakból. Néhány téma, amelyek meghirdetésére az aktuális félévben került sor a rendészettudományi kar BA-képzésében részt vevő hallgatók részére: *A bűnhalmazatok gyakorlati problémái*, *Büntetőjog a jogalkalmazásban*, *A büntető jogszabály értelmezése*, *A bűnözés legújabb tendenciáinak büntetőjogi kihívásai*, *A gazdálkodással összefüggő bűncselekmények minősítése és jogalkalmazási problémái*.

A korábban már említett klaszterrendszer szerint a tanszék az egyetem más karain – így az államtudományi és közigazgatási karon, illetve a nemzetközi és európai tanulmányok karon is – végez oktatási tevékenységet. A nemzetközi és európai tanulmányok kar MA-szakon folyó képzésében pedig a *nemzetközi bűnügyi együttműködés jogi alapjai* című tantárggyal veszünk részt.

Az oktatási tevékenységhez szorosan kötődik a tananyagokkal – mint az oktatás nélkülözhetetlen „kellékei”-vel – történő ellátottság helyzete. Kiemelt figyelem irányul arra, hogy a hallgatók a tanszék kollektívája által írt, lehetőség szerint mindig friss, hatályos joganyagot tartalmazó tananyagokkal legyenek ellátva. 2017-ben jelent meg az e sorok írója által jegyzett Büntetőjog Általános Rész tankönyv hetedik kiadása, míg a tanszék szerzői kollektívája által írt Különös Rész I. és Különös Rész II. 2018-ban jelent meg. Az oktatók emellett oktatási segédanyagokkal, jegyzetekkel is segítik a hallgatók eredményes felkészülését.

A tudományos tevékenységről

Az oktatók – természetesen nem csak munkaköri kötelezettségeik okán – aktív kutatási tevékenységet is folytatnak, rendszeresen publikálnak. Legfőbb megjelenési platformjuk – a szakmai specializációkra tekintettel – a *Magyar Rendészet*, a *Belügyi Szemle*, valamint más tudományos szakfolyóiratok.

Az oktatók órátartási kötelezettségük ellátása mellett előadókként rendszeresen szerepelnek tudományos és szakmai konferenciákon. Emellett a tudomány napjának tiszteletére minden tanévben sor kerül az intézet társtanoszékeivel közös tudományos konferencia megszervezésére. Ezek témái az aktuális tudományos kérdésekhez igazodnak: 2015-ben *A kábítószerrel kapcsolatos bűncselekmények szabályozása*, illetve *annak büntetőeljárás-jogi kérdései*, valamint *kriminológiai összefüggései*, 2016-ban *Új utak a bűnügyi tudományokban*, különös tekintettel a büntetőeljárás törvény kodifiká-

ciójára, 2017-ben *Modernkori bűnözés, bűnmegelőzés, védekezés a terrorizmus ellen* címmel került sor.

A büntetőeljárás-jogi tanszék

A tanszék helye és szerepe a Nemzeti Közszerológati Egyetemen

A tanszék oktatási tevékenysége alapvetően a karhoz kapcsolódik. A büntetőeljárás-jog döntően a rendészeti feladatellátáshoz kötődő közjogi jogág, a hallgatók egy része kifejezetten bűnügyi területen kíván elhelyezkedni. Számukra rendkívül fontos, hogy egyaránt kapjanak elméleti és gyakorlati tudást, mivel – a jogász diplomát szerző hallgatókkal ellentétben – nekik nem áll rendelkezésükre az egyetem után további három év gyakornoki idő a gyakorlatba történő belerázódásra.

Az oktatási tevékenységről

A nappali tagozatos hallgatók számára jó lehetőséget kínál a 2017-ben bevezetett négyéves képzés. Felmenő rendszerben már három szemeszterben foglalkozhatnak a Be. anyagával, és marad idő a gyakorlati tudás megszerzésére is. Más szakirányon lévő hallgatók esetében is fontos a tanszék által gondozott tárgy oktatása, mert a jövőben sem zárható ki a különböző rendészeti szakterületek közötti „átjárás” (például közrendvédelmi terület – bűnügyi terület).

A tagozatok közül a kifutó, még a hároméves képzésben részt vevő nappali tagozatos hallgatók számára a *Büntetőeljárás-jog I.* és a *Büntetőeljárás-jog 2.* című tantárgyak oktatására két félévben: a harmadik és a negyedik szemeszterben kerül sor. A levelező tagozat ugyanilyen felosztásban hallgatja a büntetőeljárás-jog statikus és dinamikus részét. Az elmúlt év őszén kezdő (már említett) négyéves képzésű nappali tagozatos hallgatók számára a harmadik–ötödik szemeszterekben – vagyis egy szemeszterrel megnövelt mennyiségben – történik a tárgy oktatása. Amíg a nappali tagozaton az előadásokat gyakorlati foglalkozások követik, addig a levelező tagozaton előadások megtartására kerül sor. A hároméves képzésben az egyes szemeszterek ez idáig kollokviummal zárultak, a második félév végén a kollokviumok mellett szigorlatot is tettek a hallgatók. A négyéves képzésben a szigorlat mint számonkérési forma megszűnik. Minden félév végén az eredményes kollokvium lesz a kurzusteljesítés tantárgyi feltétele. A tananyag elsajátításának mélysé-

gét elősegítendő a nappali tagozatos hallgatók évközi zárthelyi dolgozat megírására kötelezettek az aláírás megszerzésének feltételeként. Ezen túlmenően minden gyakorlati foglalkozáson kötelező a hallgatóknak kisdolgozatot is írniuk, ami egyben a jelenlétre és az aktivitásra is kötelezettséget jelent.

A levelező, illetve a nappali tagozatos büntetés-végrehajtási, valamint a vám- és jövedéki szakirányos hallgatók két félévben, csökkentett óraszámban hallgatják a tantárgyat. A biztonsági szakirányos, illetve a kriminalisztikai mesterszakos hallgatók pedig egy félévben tanulják a büntetőeljárás-jogot.

A tanszékvezető professzor, valamint a tanszék adjunktusa az elmúlt években részt vett az *Introduction to the Hungarian Criminal Sciences* elnevezésű, angol nyelvű tantárgy oktatásában is. Továbbá az adjunktus részt vesz a *Nemzetközi bűnügyi együttműködés jogi alapjai*, valamint a 2018 őszén elinduló *Hazugságvizsgálati módszerek* című, továbbá a 2019 tavaszán elinduló *Bizonyítási eljárások és kényszerintézkedések* című, MA-szakos tantárgyak oktatásában.

A tanszék a zárthelyi dolgozatokat és a kollokviumokat a Moodle távoktatási internetes rendszer használatával bonyolítja le. A rendszer kialakításánál és jellegénél fogva alkalmas arra, hogy az egész tantárgyi és oktatási spektrumot lefedő módon ellenőrzött és felügyelt körülmények között objektív módon mérje fel a hallgatói tudásszintet. Ehhez többféle kérdéstípus alkalmazása és a tanszék munkatársai által feltöltött és rendszeresen karbantartott több száz kérdésből álló kérdésbank szolgáltat megfelelő municiót. Egyebek között az új Be. alapján most elkészített gyakorlókönyvben megtalálható kérdések és válaszok szolgálják a hallgatók vizsgákra való alapos és hiánytalan felkészülését.

A tanszék előrelátón elkészítette az új Be.-t feldolgozó e-learninges oktatási segédanyagot. E téma centrikusan tartalmaz Ppt.-t, óravázlatot, példatárat és ellenőrző kérdéseket is.

A jövőben a zárthelyi dolgozatok esetében továbbra is a Moodle rendszert alkalmazzuk. A kollokviumok esetében visszatérünk a szóbeli vizsgáztatásra. A kollokváltatás a több száz fős hallgatói létszámot alapul véve ezer fő feletti vizsgaszámot jelent. A tanszék oktatói jelentős leterheltséggel számolhatnak a következő szemeszterekben.

E tanszék is hirdet szabadon választható tantárgyakat. *A büntetőeljárás aktuális kihívásai* című tantárgy oktatásában a tanszék minden oktatója részt vesz. További szabadon választható tárgy a tanszéki kínálatból *A vallomás műszeres ellenőrzése* című tantárgy, amelynek oktatásába bevonják az egyes vallomás-ellenőrzésre alkalmas műszerek kezelőit (szaktanácsadóit) is.

Az új Be. oktatására történő felkészülés okán a tanszékvezető és a tanszék adjunktusa megírta a Büntetőeljárás-jogi ismeretek kétkötetes (Statikus rész és Dinamikus rész) tankönyvét. A tanszék tanársegédei további oktatási segédanyagként a statikus részből gyakorlókönyvet készítettek, illetve interaktív e-learninges tananyagot szerkesztettek.

A tudományos tevékenységről

A tanszék tudományos tevékenységének aktivitása a széles spektrumot átfordó témakörök iránt megnyilvánuló kutatói érdeklődéssel, az ennek nyomán létrejövő publikációkkal, valamint a kutatási eredmények tudományos konferenciákon való bemutatásával is jellemezhető.

Fontosabb konferenciák

2014. március 24-én, illetve 2016. november 9-én az intézet által rendezett tudományos konferencián a tanszék oktatói ismertették a saját kutatási témáikban elért eredményeiket.

2017. november 28-án a tanszék nemzetközi konferenciát rendezett *Agyi ujjnyomat (brain fingerprinting) avagy a műszeres vallomásellenőrzés új lehetősége?* címmel, amelyen több nemzetközi szaktekintély is előadást tartott.

2018. február 28-án az intézet a szakmai szervezetek, különösen a rendőrség bűnügyszakág-vezetőivel közösen szakmai konferenciát rendezett *A bűnügyi tudományok oktatásának új irányai a rendészeti felsőoktatásban* címmel. Ezen a tanszékvezető előadásában ismertette a tanszék előtt álló feladatokat, és rendszerezte az oktatásban megtett és a még hátralévő lépéseket.

Az intézet *Az áldozattá válás megelőzésének és az áldozatok kezelésének hazai és nemzetközi kérdései* címmel 2018. április 26-án megrendezett nemzetközi konferenciáján a tanszékvezető tartott előadást.

A kriminológiai tanszék

A tanszék helye és szerepe a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen

Az intézetben működő kriminológiai tanszék által oktatott tárgyak fontossága elismert a karon. A kriminológia a bűnügyi tudományokon belül működő büntető anyagi jogi és büntetőeljárás-jogi tárgyak mellett önálló tárgyként nélkülözhetetlen része a modern rendészeti oktatásnak, ismeretanyaga a ren-

dészeti hivatások tudásspektrumának szerves eleme a mai napig és a jövőben még inkább.

Az oktatási tevékenységről

Az alap- és mesterképzésben részt vevő valamennyi szakirányos hallgató (egy–három éves, a 2017–2018-as tanévben bevezetett egy–négy éves alapképzésű, illetve a mesterképzésű hallgatók mindegyike) számára kötelezően teljesítendő.

A kriminológiaoktatás két periódusban, egymásra épülő struktúrában zajlik *Kriminológia 1.* (a kriminológia alapjai) és az erre épülő *Kriminológia 2.* (szakkriminológia) címen a választható témákkal együtt. A tanszék munkatársai a tárgy elméleti ismeretanyagát szorgalmi időszakban hetente három alkalommal összevont (fő) előadásokon, illetve emellett a nappali tagozatos hallgatók szemináriumi csoportjainak interaktív módon, gyakorlati foglalkozások keretében is oktatják. A kriminológia mindkét szemeszter szorgalmi időszakában tematikusan elosztott szemináriumokon, személyre kiosztott feladatok teljesítésével, majd egységesen kötelező zárthelyi dolgozattal, végül eredményes kollokviummal abszolválható.

A tanszék fejlődési lehetőségei és nemzetközi kapcsolatai

A tanszék szakmai fejlődése az elmúlt két évben nagy lendületet vett a kutatóműhely tudományos lehetőségei révén. A tanszék oktatói külső szakemberek és neves kutatók bevonásával – a kriminológiaoktatás fejlesztését célul kitűzve – Alkalmazott Kriminológia, valamint Kriminológiai MA című kriminológiakönyvek megírására és ezt megalapozó attitűdkutatásra vállalkoztak, ami egyben a rendészetben alkalmazható kriminológia új irányának kezdő lépését jelenti.

A tanszék a tudományos művek elkészítésén felül, már a pályázati projekt első évében nemzetközi kapcsolatok kiépítését kezdeményezte azzal, hogy 2018 tavaszán fogadta a Kaliforniai Lutheran Egyetemen kriminológusként tevékenykedő *Robert J. Meadows* professzort, aki egy hónapon át oktatta és népszerűsítette új, a szervezett bűnözéssel, erőszakos bűnözői közösségekkel kapcsolatos kutatásainak eredményeit, lefektetve a jövőbeni együttműködés alapjait.

A tanszék nemzetközi kapcsolatok kialakítására irányuló törekvéseihez illeszkedett a Michigan állam központi egyeteméről érkező *Rebecca Hayes* kutató 2018. július végéig tartó több hónapos oktatói tevékenysége is.

A tanszék emellett intézményi kapcsolatokat épített ki a pekingi székhelyű Kínai Népbiztonsági Egyetem oktatóival. Ennek keretében a tanszékvezető 2016 májusában Pekingbe utazott, illetve 2017 tavaszán a kínai kollégák fogadására került sor intézetünkben.

A tanszék fejlődésében az egyik legjelentősebb előrelépés a magyar hatóságokkal – ezen belül a gyakorló rendőri vezetőkkel és szakemberekkel – kialakított szakmai párbeszéd volt. Ennek meghatározó mérföldköveként rendeztük meg 2017 őszén a *Modernkori bűnözés, bűnmegelőzés, védekezés a terrorizmus ellen* című szakmai konferenciát több száz gyakorló szakember részvételével. A szakmai kapcsolatot tovább erősítette *A bűnügyi tudományok oktatásának új irányai a rendészeti felsőoktatásban* című, ez év tavaszán lebonyolított és kimondottan az információcserére alapozott kerekasztal-beszélgetés is, amikor is tapasztalt minisztériumi szakemberek és rendőri vezetők, felső vezetők oszthatták meg javaslataikat az intézet tagjaival arról, hogy milyen irányba induljon a bűnügyi tudományok felsőoktatása – különös tekintettel a kriminológia rendészeti oktatására és az ennek alapjául szolgáló kriminológia szakkönyvek kidolgozására.

A kriminológia oktatásának új iránya és jövőképe a Nemzeti Közzolgálati Egyetemen

Az elmúlt években a kriminológia oktatásából szerzett tapasztalatok arra a felismerésre vezették a tanszék munkatársait, hogy a kriminológia tudásanyagát a karon gyakorlatiasabb kontextusba helyezték. Ebből a célból került sor az Alkalmazott Kriminológia és a Kriminológia MA című könyvek kidolgozására.

A Kriminológia MA tankönyvet a karon már kriminológia MA-képzésben részesülő egyetemi hallgatók számára tervezték, ebből az egyetemi hallgatók a gyakorlati munka szempontjából mélyebb ismereteket szerezhetnek.

A két könyv a tanszék első lépése a gyakorlati kriminológia entitásának megteremtésében Magyarországon. A tanszék az elmúlt két évben az új kriminológiai tudományterületnek számító kiberkriminológia irányába is indított kutatást. Ennek célja a modern kiberbűnözés vizsgálata, megismerése és a rendészeti képzésben részt vevők felkészítése új bűnözési formák kezelésére.